

Kokkolan Satama Oy

Palvelupaikan kuvaus ja rataverkon vaihto- ja ratatyön turvallisuusohje

Päivitetty 28.6.2024

Julkaistu 17.11.2023

Muutokset päivityksen yhteydessä 28.6.2024

- Kohta 4.1

Sisältö

1	Johdanto	4
1.1	Palvelupaikan ylläpitäjä	4
1.2	Voimassaolo ja päivitykset	4
2	Palvelut	5
2.1	Peruspalvelut	5
3	Palvelupaikkojen kuvaus	5
3.1	Luettelo palvelupaikkojen osista	5
3.2	Syväsatama	5
3.2.1	Sijainti	5
3.2.2	Aukioloajat	5
3.2.3	Tekniset ominaispiirteet	5
3.2.4	Teknisten ominaispiirteiden muutokset	5
3.3	Hopeakiven satama	5
3.3.1	Sijainti	5
3.3.2	Aukioloajat	5
3.3.3	Tekniset ominaispiirteet	6
3.3.4	Teknisten ominaispiirteiden muutokset	6
3.4	Kantasatama	6
3.4.1	Sijainti	6
3.4.2	Aukioloajat	6
3.4.3	Tekniset ominaispiirteet	6
3.4.4	Teknisten ominaispiirteiden muutokset	6
4	Maksut	6
4.1	Tiedot perittävistä maksuista ja alennuksista	6
5	Käyttöehdot	7
5.1	Juridiset vaatimukset	7
5.1.1	Rataverkon käyttö sopimus	7
5.2	Tekniset tiedot	7
5.3	Rautatieliikenteeseen liittyvien omien palveluiden tuotanto	7
5.4	IT-järjestelmät	7
6	Kapasiteetin käyttöoikeuden myöntäminen	7
6.1	Käyttöoikeutta tai palveluita koskevat hakemukset	7

KOKKOLAN SATAMA OY KARLEBY HAMN AB

3

6.2	Hakemuksiin vastaaminen.....	8
6.3	Tiedot käytettävissä olevasta kapasiteetista ja tilapäisistä kapasiteettirajoituksista	8
7	Rataverkon vaihto- ja ratatyön turvallisuusohje	9
7.1	Raiteiston ja sillä tapahtuvan toiminnan kuvaus.....	9
7.2	Periaatteet, joiden avulla varmistetaan rataverkon turvallinen käyttö ja kunnossapito.....	9
7.3	Liikennöintimenettelyt	10
7.3.1	Junaportit.....	11
7.3.2	Kaatolaitteen ja vaunusiirtolaitteen käyttö.....	12
7.3.3	Vaunujen paikoillaan pysymisen varmistaminen	12
7.4	Radalla tehtävän työn turvaaminen	13
7.4.1	Ratatyön toteuttaminen.....	14
7.5	Hätätilannemenettelyt	15
7.5.1	Toiminta hätätilanteessa	15
7.5.2	Toimintaolosuhteiden palauttamiseen liittyvät menettelyt	16
7.5.3	Vika- ja vauriotilanteet	16
7.6	Poikkeamista ilmoittaminen.....	17
8	Osapuolten yhteystietoja	17

1 Johdanto

Kokkolan Satama Oy (jatkossa Satama) on laatinut rataverkon haltijana tämän raideliikennelaissa (1302/2018) ja komission täytäntöönpanoasetuksessa 2017/2177 vaaditun palvelupaikan kuvauksen.

Sataman tarjoamat palvelut kuuluvat direktiivin 2012/34 liitteen II luokkaan 2 g eli rautatietoimintaan liittyvät meri- ja sisävesisatamien varusteet.

Satama on yksi Suomen merkittävimmistä tavaraliikenteen vienti- ja tuontisatamista, jonka kautta kulkee vuosittain noin 5,0–8,0 miljoonaa tonnia rahtia. Sataman rataverkko koostuu kolmesta eri sataman osasta: Syväsatama, Hopeakiven satama ja Kantasatama. Satama-alueella on ISPS -alue, jossa liikkuminen on luvanvaraista.

Rautateitse satamaan ja satamasta kuljetettavan tavarán määrä on noin 3–6 miljoonaa tonnia vuodessa. Rautateitse kuljetettavat tavarat ovat pääasiassa bulk-tuotteita, joista osa on vaarallisia aineita.

Rataverkko on kuvattu raiteistokaaviossa Sataman web-sivuilla:

<https://portofkokkola.fi/wp-content/uploads/2019/06/Kokkolan-Satama-raiteistokaavio-11062019.pdf>

Satamassa operoivien rautatiejärjestelmän osapuolten on käytettävä ProX-Rail -tilannekuvasovellusta. Sovellusta käytetään palvelupaikkojen varaamiseen.

Sataman rataverkolla toimivan toiminnanharjoittajan, joka ylläpitää palvelupaikkaa, on toimitettava linkki kuvaukseen tai julkaisuvalmis palvelupaikan kuvaus.

Sataman kanssa sopimussuhteessa olevat terminaalioperaattorit vastaavat omien palvelupaikan kuvauksiensa laadinnasta ja päivittämisestä. Satamaoperaattoreiden palvelupaikan kuvaukset:

[M Rauanheimo Oy](#)

[Koukku Shipping Oy](#)

[Wibax Tank Oy](#)

1.1 Palvelupaikan ylläpitäjä

Kokkolan Satama Oy
Y-tunnus: 2642612-2
Kantasatamantie 50
67900 Kokkola

Jyrki Roukala, kehityspäällikkö
Puh. 044 7809 133
jyrki.roukala@portofkokkola.fi

1.2 Voimassaolo ja päivitykset

Tämä palvelupaikan kuvaus on voimassa toistaiseksi.

Dokumenttia päivitetään tarvittaessa.

2 Palvelut

2.1 Peruspalvelut

- Rautatietoimintoihin liittyvät merisataman varusteet

3 Palvelupaikkojen kuvaus

3.1 Luettelo palvelupaikkojen osista

- Syväsatama
- Hopeakiven satama
- Kantasatama

3.2 Syväsatama

3.2.1 Sijainti

Sataman ja Väyläviraston rataverkkojen haltijuuden raja sijaitsee raiteella 048.

Sataman ja KIP Service Oy:n rataverkkojen haltijuuden raja sijaitsee vaihteen V177 takajatkoksessa raiteella 176.

Rajakohdat on merkitty raiteistokaavioon sekä maastossa radan merkillä.

3.2.2 Aukioloajat

Ma-su klo 00.00 – 24:00.

3.2.3 Tekniset ominaispiirteet

Kaikkia Syväsataman raiteita voidaan tapauskohtaisesti käyttää seisonta- ja terminaalaraitena. Satama määrittelee raiteiden käyttömahdollisuudet ProX-Rail-sovelluksessa. Raidevaraukset tulee tehdä palvelupaikkavarauksena ProX-Rail-sovelluksessa.

Raiteella 203 sijaitsee junavaunujen kaatolaite. Junavaunujen kaatolaiteella (RWTT) puretaan bulk-tuotteita junavaunuista. Junavaunujen kaatolaitteeseen kuuluu terminaalarakennus ja vaununsiirtolaite, jolla siirretään vaunuja raiteille 205 ja 207.

Raiteella 206 sijaitsee lastaussilta, jossa lastataan VAK-aineita. Lastaussillan yhteydessä on vaununsiirtolaite.

Raiteet ja niiden käyttöpituudet, raide- ja vaihdekohtaiset sallitut akselipainot sekä nopeudet on ilmoitettu Kokkolan [raiteistokaaviossa](#).

3.2.4 Teknisten ominaispiirteiden muutokset

Ei muutoksia.

3.3 Hopeakiven satama

3.3.1 Sijainti

Sataman ja KIP Service Oy:n rataverkkojen haltijuuden raja sijaitsee vaihteen V190 takajatkoksessa raiteella 090. Rajakohta on merkitty raiteistokaavioon sekä maastoon radan merkillä.

3.3.2 Aukioloajat

Ma-su klo 00.00 – 24:00.

3.3.3 Tekniset ominaispiirteet

Kaikkia Hopeakiven raiteita voidaan tapauskohtaisesti käyttää seisonta- ja terminaaliraiteina. Satama määrittelee raiteiden käyttömahdollisuudet ProX-Rail-sovelluksessa. Raidevaraukset tulee tehdä palvelupaikkavarauksena ProX-Rail -sovelluksessa.

Raiteet ja niiden käyttöpituudet, raide- ja vaihdekohtaiset sallitut akselipainot sekä nopeudet on ilmoitettu Kokkolan [raiteistokaaviossa](#).

3.3.4 Teknisten ominaispiirteiden muutokset

Ei muutoksia.

3.4 Kantasatama

Sataman ja Väyläviraston rataverkkojen haltijuuden rajat sijaitsevat raiteilla 042, 043, 051, 082, 083 ja 084. Raiteilla 082 ja 083 rajakohta kulkee tasoristeyksen reunassa siten, että tasoristeys kuuluu Väylävirastolle. Rajakohdat on merkitty raiteistokaavioon ja maastossa radan merkillä.

3.4.1 Sijainti

Rajakohta on merkitty raiteistokaavioon sekä maastossa radan merkillä.

3.4.2 Aukioloajat

Ma-su klo 00.00 – 24:00.

3.4.3 Tekniset ominaispiirteet

Kaikkia Syväsataman raiteita voidaan tapauskohtaisesti käyttää seisonta- ja terminaaliraiteina. Satama määrittelee raiteiden käyttömahdollisuudet ProX-Rail-sovelluksessa. Raidevaraukset tulee tehdä palvelupaikkavarauksena ProX-Rail -sovelluksessa.

Raiteella 046 puretaan bulk-tuotteita purkumonttuun.

Raiteet ja niiden käyttöpituudet, raide- ja vaihdekohtaiset sallitut akselipainot sekä nopeudet on ilmoitettu Kokkolan [raiteistokaaviossa](#).

3.4.4 Teknisten ominaispiirteiden muutokset

Ei muutoksia.

4 Maksut

4.1 Tiedot perittävistä maksuista ja alennuksista

Satama tekee tavarantoimittajien asiakkaiden kanssa sopimuksia raideliikenteen osalta ja nämä sopimukset ovat kahdenkeskeisiä. Näiden sopimusten hinnoittelu ei ole julkista.

Sataman perii sopimusten ulkopuolisesta liikenteestä tonniperustaisen maksun, joka on kaikille palvelun hakijoille sama, myös sopimukseen sisältyvässä hinnoittelussa.

Sataman raiteiden käyttökustannus koostuu raiteiston investointikustannuksista ja käyttöön liittyvistä kustannuksista.

Maksua raiteiden käytöstä 0,19 €/tonni.

Satama voi sopia hinnanalennuksista, mikäli tavaraliikenteen volyymit ovat merkittävät. Hinnanalennukset sovitaan erikseen, mutta sovellettavat periaatteet ovat kaikille samat.

Satamaoperaattoreiden tarjoamien palveluiden hinnoittelun määrittävät satamaoperaattorit itse.

5 Käyttöehdot

5.1 Juridiset vaatimukset

Rataverkolla saavat liikennöidä kaikki rautatieliikenteen harjoittajat, joilla on turvallisuustodistus ja jotka ovat tehneet rataverkon käyttösopimuksen Sataman kanssa sekä Sataman satamajärjestyksen mukaisen yhteistoimintasopimuksen.

[Kokkolan Sataman satamajärjestys](#)

Rautatieliikenteen harjoittajilla tulee olla rautatielain mukainen, riittävä vastuuvakuutus tai muu sitä vastaava järjestely.

5.1.1 Rataverkon käyttösopimus

Rataverkon käyttösopimuksella rautatieliikenteen harjoittaja ja Satama sopivat liikennöimisestä Sataman rataverkolla.

Liikennöintiä ei saa aloittaa ennen kuin rataverkon käyttösopimus on allekirjoitettu. Rataverkon käyttösopimuksella rautatieliikenteen harjoittaja ja Satama rataverkon haltijana sopivat vaihtotyöstä Sataman rataverkolla.

5.2 Tekniset tiedot

Rataverkolla saa liikennöidä kaikella kalustolla, jolla on käyttöönottolupa ja joka on merkitty Traficomien kalustorekisteriin.

Rataverkolla ei saa liikennöidä höyryveturilla ja sellaisella kalustolla, joka saattaisi aiheuttaa palovaaran.

5.3 Rautatieliikenteeseen liittyvien omien palveluiden tuotanto

Kokkolan Sataman raiteisto on rataverkon käyttösopimuksen tehneiden rautatieyritysten käytössä. Rautatieliikenteen harjoittajien sekä ratatyötä tekevien on noudatettava Rataverkon vaihto- ja ratatyön turvallisuusohjetta (osa 7).

5.4 IT-järjestelmät

Rautatieliikenteen harjoittajan on käytettävä Satamassa ProX-Rail -tilannekuvajärjestelmää Sataman antamien ohjeiden mukaisesti.

6 Kapasiteetin käyttöoikeuden myöntäminen

6.1 Käyttöoikeutta tai palveluita koskevat hakemukset

Käyttöoikeutta tulee hakea Satamalta osana kokonaislogistista tai muuta kuljetussopimusta. Käyttöoikeuden myöntäminen määritellään osana kokonaislogistista tai muuta kuljetussopimusta osapuolten neuvotteluiden perusteella. Palvelupaikan ja kapasiteetin hallintaan käytettävän ProX-Rail -sovelluksen käyttöoikeuden myöntää Satama.

Palvelupaikan käyttöoikeus myönnetään määräajaksi. Mikäli myönnetty palvelupaikan käyttötarve vähenee, tulee siitä ilmoittaa Satamalle. Tällöin palvelupaikan käyttöoikeus voidaan myöntää toiselle toimijalle ja/tai toiminnalle.

Rautatieliikenteen harjoittajan on ilmoitettava kirjallisesti rataverkon käyttösopimuksen tekemisen tarpeestaan Sataman kehityspäällikölle vähintään 30 vuorokautta ennen aiotun liikennöinnin aloittamista. Varahenkilöjärjestelyt on ilmoitettu yhteystietoluettelossa (osa 8). Sopimus oikeuttaa käyttämään Sataman rataverkkoa, joka johtaa satamaoperaattoreiden palvelupaikoille. Satamaoperaattorit sopivat liikennöinnin yksityiskohdista ja ratakapasiteetista rautatieliikenteen harjoittajien ja tavarantoimittajien kanssa.

Palveluiden käyttöoikeushakemukset käsitellään lainsäädännön edellyttämällä tavalla yhdessä palvelupaikan ylläpitäjän ja rautatieliikenteen harjoittajan tai tavarantoimittajan kesken.

Hakemus saa olla vapaamuotoinen, mutta siitä tulee selvittää vähintään seuraavat asiat:

- Tavarantoimittajan nimi, laatu ja sen ominaisuudet (Material Safety Data Sheet)
- Haettava palvelupaikka/ratakapasiteetti
- Suunniteltu kokonaisvolyymi ja toimitussuunnitelma
- Suunniteltu palvelupaikan käytön ajankohta
- Yhteyshenkilöt ja hakijan allekirjoitus
- Muut tarpeelliseksi katsottavat tiedot

Palvelua haetaan vapaamuotoisella kirjallisella viestillä sähköpostitse osoitteesta satama@portofkokkola.fi.

Rataverkolle liikennöintiin liittyvät lupamenettelyt on kuvattu Rataverkon vaihto- ja ratatyöohjeessa (tämän ohjeen pääluku 7).

6.2 Hakemuksiin vastaaminen

Pyyntö käsitellään 30 vuorokauden kuluessa.

Ensisijaisesti sataman raiteiden palvelupaikat varataan aluksiin lastattavia tai purettavia tavaravirtoja varten. Liikennöinnin/kapasiteetin ristiriitatilanteiden käsittely-/ratkaisumenettelyistä vastaa Satama komission asetuksen 2017/2177 artiklan 10 mukaisesti. Rataverkolle ja palvelupaikoille pääsyyn liittyvät erimielisyydet pyritään ratkaisemaan ensisijaisesti neuvottelemalla.

6.3 Tiedot käytettävissä olevasta kapasiteetista ja tilapäisistä kapasiteettirajoituksista

Kapasiteetin hallinta tapahtuu ProX-Rail -sovelluksella. Tilapäiset kapasiteettirajoitukset ilmoitetaan ProX-Rail-sovelluksessa ja käsitellään operatiivisessa viikkopalaverissa.

Ratatyön alkamisesta, sen vaikutuksista kapasiteettiin, työn kestosta, työn päättymisestä ja niiden muuttumisesta on sovittava etukäteen Sataman kanssa, jonka jälkeen se on kirjattava ProX-Rail -sovellukseen.

7 Rataverkon vaihto- ja ratatyön turvallisuusohje

7.1 Raiteiston ja sillä tapahtuvan toiminnan kuvaus

Kokkolan Sataman rataverkko jakaantuu toisen luokan liikenteenohjausalueisiin Kantasatama ja Syväsatama. Hopeakiven satamaan siirrytään KIP Service Oy:n rataverkon raiteen 044 kautta Hopeakiven satamaan. Hopeakiven satama kuuluu Kokkolan Sataman rataverkkoon.

Satama-alueella liikkuminen on luvanvaraista. Alueelle pääsee voimassa olevalla kulkuluvalla. Jokaisen on huolehdittava siitä, että alueella liikkeessä on voimassa oleva kulkulupa. Kulkulupana toimii kulunvalvonta-avain, ajolupa tai vierailukortti. Kulkuluvan saa Port Towerista. Kulkulupahakemusta täytettäessä suoritetaan samalla Turvaopas -testi (<https://turvallisuustentti.kip.fi/>).

Rataverkon alueella ei ole omaa liikkuvaa kalustoa. Rataverkolla on vaunusiirtolaitteita sekä vaunukaatolaite. Sataman rataverkolla liikkuu jonkin verran VAK-kuljetuksia. Radan kunnossapito on ulkoistettu alan toimijalle.

Palvelupaikankuvauksen johdannossa on kuvattu raiteistoa ja siellä tapahtuvaa toimintaa.

7.2 Periaatteet, joiden avulla varmistetaan rataverkon turvallinen käyttö ja kunnossapito

Rataverkolla tapahtuvasta toiminnasta tulee olla erillinen sopimus Sataman kanssa ja toiminta täytyy hyväksytyksi yhteen sovittaa muun satamatoiminnan kanssa. Vaunustot on sijoitettava Sataman osoittamille paikoille raiteistolla. Vaunujen paikat raiteistolla osoitetaan pääsääntöisesti junien Ykspihlajan ratapihalle tapahtuvassa saapumisjärjestyksessä. Tästä säännöstä Satama voi tapauskohtaisesti tehdä poikkeuksen. Ensisijaisesti sataman raiteiden palvelupaikat varataan aluksiin lastattavia tai purettavia tavaravirtoja varten.

Rautatieliikenteen harjoittajan sekä ratakunnossapitäjän tulee toimittaa päivittäin Satamalle ProX-Rail-sovelluksella kello 14 mennessä tieto siitä, millä raiteilla ja milloin se tekee vaihtotai ratatyötä. Ilmoitus tulee tehdä edeltävänä arkipäivänä. Rautatieliikenteen harjoittajan sekä ratakunnossapitäjän tulee lisäksi osallistua Sataman järjestämiin suunnittelu- ja operatiivisiin palavereihin.

Erikoiskuljetusten osalta tulee olla yhteydessä 10 vrk ennen Satamaan erikoiskuljetusta suunnittelevan tahon ja liikennöitsijän toimesta.

Rautatieliikenteen harjoittajan ja ratatyöstä vastuullisen tahon on varmistettava, että henkilöstöllään on voimassa oleva kelpoisuus kyseiseen tehtävään ja että henkilöstö on perehdytetty ennen töiden aloittamista Sataman alueella tehtävän työn olosuhteisiin ja työhön liittyviin vaaroihin.

Satama edellyttää kaikilta rataverkolla toimivilta rautatieliikenteen harjoittajilta vastaavia pätevyksiä kuin mitä valtion rataverkolla edellytetään.

Ratatyöllä tulee olla nimettynä ratatyöstä vastaava henkilö, joka huolehtii ratatyön turvallisuudesta, siihen liittyvistä toimenpiteistä sekä ratatyön suojaamisesta. Henkilöllä tulee olla riittävä kokemus vastaavista töistä. Muilta työntekijöiltä edellytetään työnantajan määrittelemiä pätevyksiä.

Radan päällysrakenteeseen kohdistuvissa töissä työstä vastaavalla henkilöllä tulee olla Väyläviraston edellyttämä päällysrakennepätevyys.

Sataman tilaamissa radanpidon rakennustöissä ja vauriokorjauksissa on oltava riittävä pätevyys. Satama tarkastaa ja määrittelee vaadittavat pätevyudet tapauskohtaisesti hankkeen laajuuden ja vaativuuden mukaisesti.

Radan kunnossapitoa varten on laadittu kunnossapitosuunnitelma, jota kunnossapitäjän on noudatettava. Työnantaja vastaa työntekijöidensä perehdyttämisestä kunnossapitosuunnitelmaan sekä Rataverkon vaihto- ja ratatyön turvallisuusohjeeseen.

Useamman päivän kestävässä ratatyössä kalustoa tai työvälineitä ei saa jättää seisomaan tai varastoida tilapäisesti Sataman alueelle työn ollessa kesken. Mikäli on tarvetta säilyttää kalustoa tai työvälineitä alueella, siitä tulee sopia etukäteen Sataman kanssa.

Sataman alueella liikuttaessa on käytettävä standardin SFS-EN ISO 20471 tai SFS-EN 471 mukaista, CE-merkittyä, luokan 2 tai 3 varoitusvaatetusta. Uusien hankittavien varoitusvaatteiden pitää olla standardin SFS-EN ISO 20471 mukaisia. Henkilöillä tulee olla säähän soveltuvat jalkineet, joissa huomioidaan liukkaudenesto.

Rataverkolla rakentamisessa ja rataverkon kunnossapidossa noudetaan henkilönsuojaimien käytössä valtioneuvoston asetusta rakennustyön turvallisuudesta (VNa 205/2009) sekä valtioneuvoston asetusta henkilönsuojainten valinnasta ja käytöstä (VNa 427/2021). Työnantaja on vastuussa siitä, että sen henkilöstö käyttää työssään asianmukaisia henkilönsuojaimia. Työntekijän pitää huolellisesti ja ohjeiden mukaisesti käyttää annettuja henkilönsuojaimia ja muita varusteita.

Suunnittelussa ja rakentamisessa huomioidaan [aukean tilan ulottuma \(ATU\)](#), kun raiteisiin kohdistuu investointihankkeita.

7.3 Liikennöintimenettelyt

Kun lupa Sataman raiteistolle siirtymiseen on saatu ja Port Tower on avannut pyydetyn rautatieportin, vaihtotyöhön alueille "Kantasatama" ja "Syväsatama" ei tarvita vaihtotyölupaa. Vaihtotyöyksiköt ja kiskoilla liikkuvat ratatyökoneet vastaavat itsenäisesti liikkumisestaan.

Vaihtotyössä on noudatettava, mitä Satama ja rautatieliikenteen harjoittaja ovat ohjeistaneet vaihtotyöstä sekä Traficomien määräystä "Käyttötoiminta ja liikenteenhallinta rautatiejärjestelmässä".

Radan merkit ja merkinnät sekä opasteet ovat samanlaiset ja tarkoittavat samaa kuin mitä Väylävirasto ohjeistaa valtion rataverkolle.

Alueella suoritetaan vaihtotyö seuraavia menettelyjä käyttäen:

- Rataverkolla työskentelyn edellytyksenä on VIRVE-puhelimen käyttö myös hätätilanteita sekä junaporttien avaamista ja sulkemista varten.
- Yksiköt tarvittaessa sopivat keskenään liikennöintijärjestyksestä.
- Työntöliikkeessä on oltava tähystys. Työnnettäessä vaunuja pimeänä aikana, on yksikön havaittavuudesta varmistuttava siten, että tähystäjän on käytettävä otsalamppua tai muita huomiovaloja.
- Vaihtotyöllä tulee olla vaihtotyötä johtava henkilö.

- Suurin sallittu nopeus on 20 km/h, poikkeuksena r. 203 sn 5 km/h (merkitty maastoon)
- Vaihteet ja raiteensulut on niiden käyttämisen jälkeen palautettava perusasentoihinsa. Perusasennot on merkitty lisäkilvillä vaihteen merkkeihin.
- Viestinnässä on käytettävä suomen kieltä.

Raiteiden pituuskaltevuus vähintään 20 m matkalla on enintään 2.5 ‰, poikkeuksena Syväsataman raiteet 205 ja 207, joilla pituuskaltevuus on 5,3 promillea.

Syväsatamassa vaihdevälillä V179 ja V177 liikkuvan kaluston suurin korkeus kiskon selän korkeudelta mitattuna saa olla enintään 4,6 m Raiteella 203 liikkuva kaluston suurin korkeus kiskon selän korkeudelta saa olla enintään 5,2 m.

Vaihtotyössä on käytettävä kaluston itsetoimisia ilmajarruja. Poikkeuksena raiteet 204, 205 ja 207, joilla vaihtotyötä saa tehdä käyttämättä kaluston itsetoimisia ilmajarruja.

Vaunuja ei saa jättää seisomaan:

- paikkaan, joissa ne estävät liikenteen paloteillä,
- rautatien tasoristeyksiin,
- urakiskoraidealueille, jotka on tarkoitettu ajoneuvoliikenteen käyttöön raiteiden ylittämistä varten eikä
- vaihdealueille.

Jätettäessä vaunuja tasoristeysten läheisyyteen on huomioitava risteävän tieliikenteen riittävä näkemävaatimus. Kyseisessä kohdassa on jätettävä tasoristeykseen tai urakiskoraiteiden ylityskohtaan riittävä tyhjä tila.

Satama- ja terminaalioperaattorit eivät saa siirtää kuormauksen ja purkauksen aikana työkoneilla vaunuja, ellei siitä ole erikseen tehty riskienarviointi Sataman kanssa. Sopimuksessa määritellään menettelyn ehdot.

7.3.1 Junaportit

Port Towerissa sijaitseva vartiointi huolehtii junaporttien avaamisesta ja sulkemisesta. Vartiointi on mukana KIP-RAIDE-puheryhmässä. Vaihtotyöstä vastaavan henkilön on pyydettävä junaportin aukaisu Port Towerilta ja siihen on saatava kuittaus. Vaihtotyöstä vastaavan henkilön on poistuessaan pyydettävä sulkemaan Port Towerilta junaportti alueelta, jolta on poistuttu.

Syväsatama

Junaportti P 9/1 pidetään auki ma-su klo 06–22 välisenä aikana. Muuna aikana junaportin aukaisu ja sulkeminen pyydetään KIP-RAIDE-puheryhmässä.

Vartija aukaisee ja sulkee portin aukioloaikojen mukaisesti. Ennen sulkemista vartija ottaa yhteyden VR Transpoint ratapihaohjaukseen varmistaakseen, ettei Syväsatamassa ole vaihtotyöyksikköä.

Kantasatama

Junaportti S4 pidetään kiinni ma-su 00–24. Junaportin aukaisu ja sulkeminen pyydetään KIP-RAIDE-puheryhmässä.

Hopeakivi

Junaportti E 5/3 pidetään kiinni ma-su 00–24. Ennen liikennöintiä Hopeakiveen yksikön on ilmoitettava KIP-RAIDE-puheryhmässä ja pyydettävä Port Toweria avaamaan junaportti E 5/3 raiteella 044.

Lupa Hopeakiven satamaan pyydetään KIP-RAIDE ryhmästä Port Towerin Infosta. Lupa pyydetään myös poistuessa raiteen 090 kautta raiteelle 044b.

7.3.2 Kaatolaitteen ja vaunusiirtolaitteen käyttö

Vaihteessa V210 ja raiteilla 203, 205 ja 207 käytetään vaunusiirtolaitteita kaatolaitteen yhteydessä ja siitä on laadittu erillinen ohje. Kaato- ja vaunusiirtolaitetta käyttävien sekä rautatieliikenteen harjoittajan henkilöstön on saatava koulutus laitteiden käyttöön.

Vaihteen V210 yhteydessä olevaa raiteensulkua ei saa avattua, mikäli vaunusiirtolaite on käytössä. Lastaussillassa on liikennevalot, vihreä valo ja punainen valo. Vihreän valon palaessa lastaussillan läpi saa liikennöidä.

Avainsalpalaitteen palauttamisesta perusasentoon on ilmoitettava kaatolaitteen hoitajalle.

7.3.3 Vaunujen paikoillaan pysymisen varmistaminen

Syväsatama

Raide 170: Pysäytyskengät asetetaan vaunun telin tai akselin molemmin puolin meren puoleiseen päähän.

Raideet 172 ja 174: Pysäytyskengät asetetaan vaunun telin tai akselin molemmin puolin meren tai kaupungin puoleiseen päähän.

Raide 175: Pysäytyskengät asetetaan vaunun telin tai akselin molemmin puolin meren puoleiseen päähän.

Raideet 177, 178, 180, 181, 208 ja 209: Vaunuryhmään kiinnitetään kaksi seisontajarrua kaupungin puoleiseen päähän. Vaunujen, joiden paikallaan pysymistä ei voida varmistaa seisontajarrulla, paikoillaan pysyminen varmistetaan asettamalla urakiskoraidealueella kaksoispysäytyskengät vaunun tai vaunuryhmän molempiin päihin.

Raide 202: Pysäytyskengät asetetaan vaunun telin tai akselin molemmin puolin kaupungin puoleiseen päähän.

Raide 201, 204, 210 ja 212: Pysäytyskengät asetetaan vaunun telin tai akselin molemmin puolin kaupungin tai meren puoleiseen päähän.

Raide 203: Purkuprosessin yhteydessä paikallaan pysyminen varmistetaan jättämällä vaunuryhmä ilmajarrujen varaan ensimmäisen vaunun kohdistusmerkin kohdalle.

Raide 206: Vaunuryhmään kiinnitetään kaksi seisontajarrua kaupungin puoleiseen päähän.

Kantasatama

Raideet 038, 046, 069, 088, 077 ja 079: Vaunuryhmään kiinnitetään kaksi seisontajarrua kaupungin puoleiseen päähän. Vaunujen, joiden paikallaan pysymistä ei voida varmistaa

seisontajarrulla, paikoillaan pysyminen varmistetaan asettamalla urakiskoraidealueella kaksoispysäytyskengät vaunun tai vaunuryhmän molempiin päihin.

Raiteet 082, 083, 084, 085 ja 086: Vaunujen paikoillaan pysyminen varmistetaan asettamalla pysäytyskengät vaunun telin tai akselin molemmin puolin samalle kiskolle kaupungin puoleiseen päähän.

Hopeakiven satama

Raiteet 091 ja 092: Vaunuryhmään kiinnitetään kaksi seisontajarrua kaupungin puoleiseen päähän. Vaunujen, joiden paikallaan pysymistä ei voida varmistaa seisontajarrulla, paikoillaan pysyminen varmistetaan asettamalla urakiskoraidealueella kaksoispysäytyskengät vaunun tai vaunuryhmän molempiin päihin.

7.4 Radalla tehtävän työn turvaaminen

Sataman alueella ratatyön vastuullisena henkilönä toimii Sataman käyttömestari. Sataman tilauksesta ratatyötä saa tehdä käyttömestarin hyväksymä alihankkija.

Kaikki ratatyöt ja raiteen läheisyydessä tehtävät työt, jotka voivat vaikuttaa liikennöintiin, tulee sopia etukäteen Sataman kanssa töiden suorittamista. Ratatyölle varataan kapasiteetti ProX-Rail-sovelluksella. Satama myöntää ratatyöluvan ja kirjaa sen Pro24 -sovellukseen. Satama kirjaa ProX-Rail-sovellukseen ratatyön turvaamistavat.

Ratatyöstä vastuullisen tahon tulee osallistua Sataman järjestämiin suunnittelu- ja viikoittaisiin operatiivisiin palavereihin. Rataverkolla työskentelyä ei saa aloittaa/tehdä ilman Virve-puhelinta.

Turvahenkilöä, jonka tehtävänä on varoittaa raiteilla ja/tai sen läheisyydessä työskenteleviä henkilöitä lähestyvistä vaarasta. Turvahenkilöksi määritellyllä henkilöllä ei saa yhtäaikaaisesti olla muita työtehtäviä ed. mainitun lisäksi. Turvahenkilö pitää perehdyttää tehtävänsä hänet siihen määrävän henkilön toimesta. Tehtävä ei edellytä Väyläviraston Turvamies - pätevyyttä.

Ratatyötä ovat:

- työt, jotka vaikuttavat raiteen liikennöintiin ja estävät sen, kuten lumityöt raiteen ratatyön suojausalueissa (jatkossa RSU).
- työt, jotka vaikuttavat radan rakenteisiin ja laitteisiin estäen liikennöinnin.
- työt, jotka tehdään koneellisesti siten, että liikkuva kalusto, työkalu tai sen osa on raiteen RSU:ssa edes hetkellisesti.
- työt, jotka tehdään raiteella koneellisesti siten, että liikkuva kalusto, työkalu tai sen osa ulottuu viereisen raiteen RSU:an edes hetkellisesti.
- työt, jotka kohdistuvat turvalaitteeseen.
- työt, jotka edellyttävät liikennöinnin keskeyttämistä työ- tai rautatieturvallisuuden takia.

Listalla sanalla ”työt” tarkoitetaan radan kunnossapitoon tai rakentamiseen liittyvää työtä.

Ratatyöhön liittyvään kaivutyöhön ja tulityöhön on saatava lupa Sataman käyttömestariilta ennen ratatöiden aloittamista. Tulityöhön on saatava kirjallinen lupa Sataman

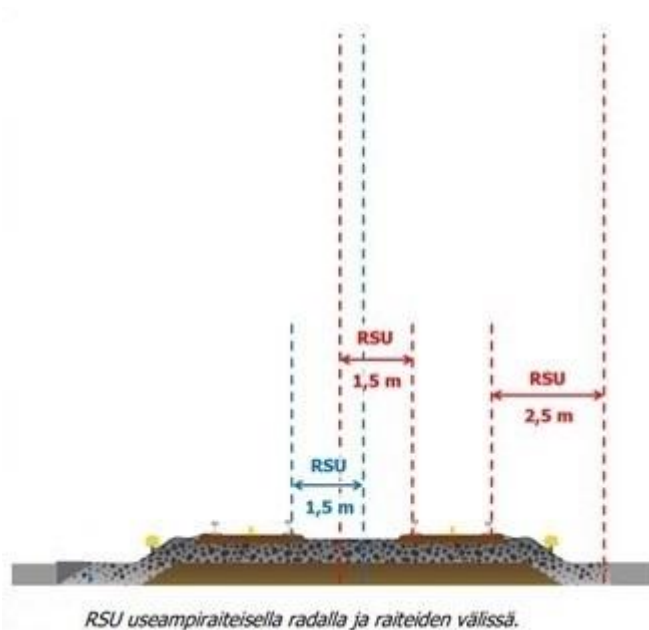

tulityösuunnitelman mukaisesti. Ennen tulitöiden aloittamista on pyydetävä Sataman tulityöohje Sataman käyttömestarilta.

Jalkaisin tehtävä työ- tai työvaihe tai radan läheisyydessä tehtävä muu työ, josta aiheutuu melua (yli 85 db) ja/tai voimakasta pölyä, höyryä tai vastaavaa RSU:n sisäpuolella tai sen läheisyydessä, on sallittu ainoastaan silloin, kun liikennöinti raiteella on estetty.

Ratatyön suojaulottuman (RSU) reunan etäisyys on:

- yksiraiteisella radalla 2,5 metriä lähimmästä kiskosta.
- ratapihalla 2,5 metriä uloimpien raiteiden uloimmasta kiskosta.

7.4.1 Ratatyön toteuttaminen

Ratatyöstä vastaavan henkilön on:

- ennen ratatyön aloittamista on tehtävä ilmoitus ratatyöstä ja sen sijainnista rataverkolla KIP-RAIDE-puheryhmässä. Ilmoituksessa tulee käydä ilmi toisen luokan liikenteenohjauksen alue ja raiteet sekä vaihteet, joita työ koskee. Mikäli alueella on ilmoitushetkellä liikennöintiä, osapuolten tulee sopia keskenään töiden sovittamisesta KIP-RAIDE -puheryhmässä.
- varmistettava ratatyön suojaaminen siten, että siitä ei aiheudu vaaraa työntekijöille eikä vaihtotyölle.
- mikäli mahdollista käännettävä/lukittava vaihteet ratatyötä suojaavaan asentoon.
- tarvittaessa estettävä vaihtotyö Seislevyllä/-illä.
- tarkastettava ennen vaihtotyön sallimista, että ratatyön kohteena ollut alue on liikennöintikelpoinen eikä RSU:hun ole jäänyt mitään ylimääräistä materiaalia.
- saatava päällysrakennepätevän henkilön allekirjoittama radan liikennöitävyyden tarkastuspöytäkirja niistä töistä, jotka ovat vaikuttaneet radan päällysrakenteeseen.
- ilmoitettava ratatyön alkamisesta ja päättymisestä Satamalle sekä KIP-Raide-puheryhmässä.

7.5 Hätätilannemenettelyt

Hätätilanteiksi luetaan kaikki rautatiejärjestelmään kohdistuvat onnettomuudet ja vakavat vaaratilanteet. Toiminta hätätilanteissa on kuvattu [Sataman turvaoppaassa](#).

7.5.1 Toiminta hätätilanteessa

Hätätilanteista Sataman rataverkolla suoritetaan hälytys puhelimitse seuraavasti:

- **Onnettomuustilanteessa:**
 1. Yleinen hätänumero 112.
 2. Käyttömestari (varalla kehityspäällikkö)

- **Vakavissa vaaratilanteissa tilanteissa:**
 1. Käyttömestari (varalla kehityspäällikkö)

Jokaisen rataverkolla liikkuvan on tallennettava käyttömestarin ja kehityspäällikön puhelinnumero omaan puhelimeensa hätätilanteita varten. Samalla suositellaan tallentamaan myös 112 Suomi-puhelinapplikaatio alueella toimivien henkilöiden puhelimiin. Käyttömestari tai kehityspäällikkö ilmoittaa tilanteen eteenpäin tarvittaessa liikennöitsijälle ja / tai rataurakoitsijalle.

Saapuessasi ensimmäisenä onnettomuus-, tulipalo- tai VAK-vaunun vuotopaikalle, muista että toimintajärjestys määräytyy aina tilanteen mukaan. Älä ryntää harkitsematta auttamaan, jotta et vaarantaisi omaa turvallisuuttasi. Toimi seuraavasti:

- tee tilanearvio
- pelasta välittömässä vaarassa olevat
- soita hälytysnumeroon 112
 - o kerro kuka olet ja mitä on tapahtunut
 - o kerro kohteen satamaosa/sijainti mahdollisimman tarkasti
 - o älä sulje puhelinta ennen kuin saat luvan
- soita käyttömestarille (varalla kehityspäällikkö)
- suorita alkusammutus / anna ensiapua tarvittaessa
- järjestä opastus viranomaisyksiköille onnettomuuspaikalle, jos mahdollista

Mikäli vaunussa havaitaan vuoto, toimitaan yllä olevan ohjeen lisäksi seuraavasti:

- liikkuva vaunusto tulee pysäyttää välittömästi
- pysy vuotokohdan tuulen yläpuolisella alueella
- pyri selvittämään vuotava aine (YK numero) ja vuodon laatu, jos se on turvallista tehdä
- ilmoita vuodosta hätäkeskukseen
- älä mene vuotavan vaunun lähelle (vaarana kemikaaliroiskeet, -lammikko ja -pilvi)
- estä sivullisten pääsy vuodon lähetyville

Ennen liikennöinnin käynnistämistä onnettomuustilanteen jälkeen on Sataman ratatyöstä vastuulliseksi nimeämän henkilön tarkastettava rata ja annettava lupa liikennöinnille.

Tällöin yksikön tulee siirtyä KIP-RAIDE puheryhmään samaan lisäohjeita. Liikenteenohjaus antaa ilmoituksen, kun pysähtymiskäsäsky puretaan.

Ratatyöstä vastaavan tahon on siirryttävä KIP-RAIDE puheryhmään, kun se on saanut SDS-tekstiviestin puheryhmään siirtymisen tarpeesta.

7.5.2 Toimintaolosuhteiden palauttamiseen liittyvät menettelyt

Onnettomuuksien ja vakavien vaaratilanteiden osalta välittömät korjaavat toimenpiteet aloitetaan viipymättä.

Rautatieyritys on velvollinen järjestämään kalustoa ja henkilökuntaa kaluston takaisin raiteelle nostamiseen ja mahdolliseen raivaamiseen ja kaluston liikennekelpoisuuden tarkastamiseen ennen liikenteelle palauttamista. Raivaustoimintaa ei saa aloittaa ennen Sataman antamaa lupaa.

Onnettomuusraide on pidettävä suljettuna liikennöinniltä seislevyillä siihen saakka, kunnes Satama on tarkastanut raiteiston kunnan ja antanut luvan liikennöintiin.

Toimintaolosuhteiden palauttaminen tapahtuu seuraavalla tavalla:

- Tapahtumien kulun selvittäminen ja dokumenttien kerääminen
- Onnettomuusalueen rataverkon vaurioiden arviointi
- Raivaustöiden suunnittelu/tilaus
- Radan ja radalla liikkuvan kaluston raivaustyöt (tarvittaessa viranomaisten lupa)
- Toimenpiteet liikennekelpoisuuden palauttamiseksi ja tarkastaminen
- Tutkinta tapahtumasta, ja juurisyiden selvittäminen, korjaavat toimenpiteet
- Raportointi Traficomille

Tutkinnasta sataman osalta vastaavat kehityspäällikkö ja käyttömestari sekä tapahtumassa mukana olleet rautatieliikenteen harjoittaja ja muut asianomaiset toiminnanharjoittajat.

7.5.3 Vika- ja vauriotilanteet

Vika- ja vauriotilanteiksi luokitellaan:

- Rautatien tasoristeyksen varoituslaitoksen häiriö
- Vaihteen aukiajo
- Liikkuvan kaluston suistuminen
- Virve -puhelimen häiriöt

Varoituslaitoshäiriön aikana nopeus tasoristeyksen ylittämisen aikana saa olla enintään 10 km/h.

Vaihteen aukiajon jälkeen on kuljettajan, vaihtotyöstä vastaavan tahon tai sataman ratatyöstä vastuulliseksi henkilöksi nimeämän silmämääräisesti tarkastettava, voiko vaihteen yli liikennöidä. Aukiajetussa vaihteessa saa liikennöidä enintään nopeudella 5 km/h, jos vaihtotyönjohtaja toteaa silmämääräisen tarkastuksen jälkeen liikennöinnin mahdolliseksi. Mikäli vaihde ei ole liikennekelpoisessa kunnossa tarkastajan on estettävä liikennöinti tarvittaessa Seislevyillä tai varmistettava että vaihteessa liikennöidään enintään nopeudella 5 km/h ennen vaurion korjaamista.

7.6 Poikkeamista ilmoittaminen

Rataverkolla havaituista vika- ja vauriotilanteista ja muista poikkeamista on ilmoitettava PRO24-järjestelmän ilmoitusten kautta ja/tai sähköpostilla osoitteeseen satama@portofkokkola.fi viimeistään seuraavan arkipäivän aikana.

Kiireellisissä liikennöinnin estävissä tapauksissa on viasta ja vauriosta ilmoitettava Sataman käyttömestariille puhelimitse (varalla kehityspäällikkö). Käyttömestari vastaa asian edelleen tiedottamisesta tarvittaville tahoille.

Onnettomuudet, vaaratilanteet ja vauriot, joista on ilmoitettava puhelimitse, sähköpostitse tai tekstiviestitse viipymättä ovat:

- törmäys ja tasoristeysonnettomuus
- VAK- onnettomuus
- kaluston tulipalo
- liikennöintiin rajoittavasti vaikuttavat ratainfra vauriot
- vaihteen aukiajo
- suistuminen
- henkilövahingot
- vakavat vaaratilanteet.

8 Osapuolten yhteystietoja

Kokkolan Satama

satama@portofkokkola.fi

Toimitusjohtaja Torbjörn Witting
+358 (0)40 5119 595, torbjorn.witting@portofkokkola.fi

Kehityspäällikkö Jyrki Roukala (lisäksi PRO24-järjestelmän käyttöoikeudet)
+358 (0)44 7809 133, jyrki.roukala@portofkokkola.fi

Käyttömestari Teemu Petäjävuori
+358 (0)40 4882 855, teemu.petajavuori@portofkokkola.fi

VR-Yhtymä Oy

Aluepäällikkö Pohjois-Suomi Ville Luokkala
040 8645 256, ville.luokkala@vrtranspoint.fi

Ryhmäesimies Kokkola Mikko Lind
040 026 3039, mikko.lind@vrtranspoint.fi

Ratapihaohjaus Oulu
040 8645 214, ratapihaohjaus.oulu@vrtranspoint.fi

Aluekunnossapitäjä

Mecarlos
040 015 1426, mecarlosoy@gmail.com

M Rauanheimo Oy

KOKKOLAN SATAMA OY KARLEBY HAMN AB

18

Huolintatyönjohto

020 777 1390, varast-6@rauanheimo.com

Huolintapäällikkö Mikael Fröjdö

040 5062 925, mikael.frojdo@rauanheimo.com

Koukku Shipping Oy

Toimitusjohtaja Petteri Jukkola

040 088 3119, petteri.jukkola@koukkushipping.fi

Operatiivinen johtaja Jarmo Vuotila

044 280 9620, info@koukkushipping.fi

Wibax Tank Oy

Tuomas Tahvanainen

040 760 0749, tuomas.tahvanainen@wibax.com

Tero Väyrynen

050 431 7848, tero.vayrynen@wibax.com

KIP Service Oy

Port Tower, luvat, ilmoitukset

+358 10 505 9510, portti.kokkola@kipservice.fi

